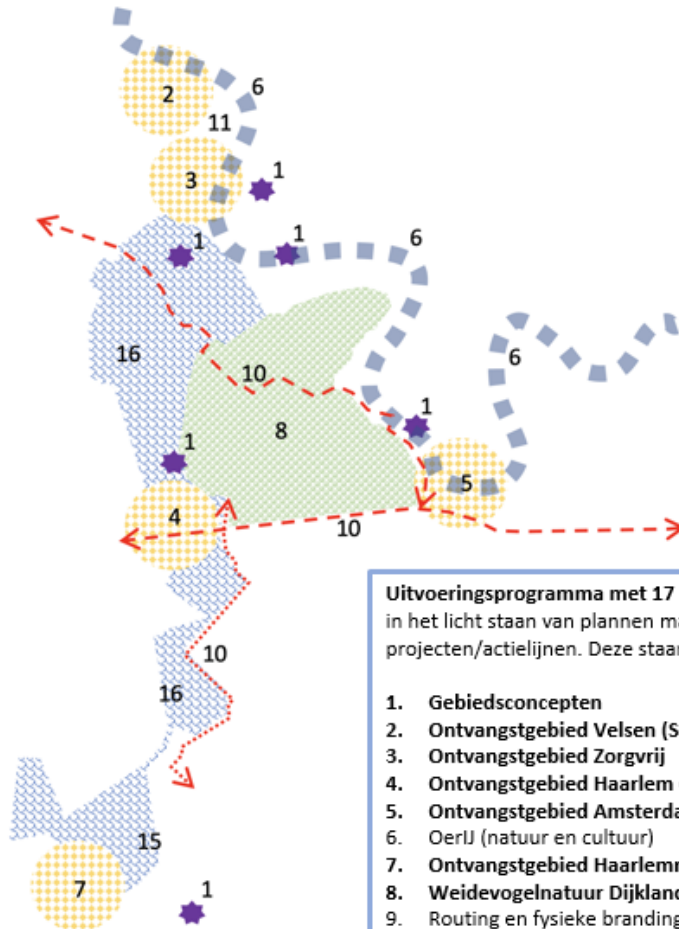

UITVOERINGSPROGRAMMA SPAARNWOUDE PARK 2040

Uitvoeringsprogramma met 17 projecten. De jaren 2020 en 2021 staan in het licht staan van plannen maken voor de meest kansrijke projecten/actielijnen. Deze staan hieronder vetgedrukt.

1. Gebiedsconcepten
2. **Ontvangstgebied Velsen (Snowworld)**
3. **Ontvangstgebied Zorgvrij**
4. **Ontvangstgebied Haarlem (Veerplas / Oostpoort)**
5. **Ontvangstgebied Amsterdam (Houtrak)**
6. OerIJ (natuur en cultuur)
7. **Ontvangstgebied Haarlemmermeer (Groene Weelde)**
8. **Weidevogelnatuur Dijkland**
9. Routing en fysieke branding (gehele gebied)
10. **Fietsbereikbaarheid**
11. Uitbreiden MTB-route
12. **Wegwerken achterstallig onderhoud in Spaarnwoude-oud**
13. **Ecologisch beheerplan (gehele gebied)**
14. Deelfietsen systeem ontvangstgebieden en stations/buitenpoorten (gehele gebied)
15. Landschapsplan Expo
16. **Samenhang Stelling van Amsterdam (natuur, water, erfgoed)**
17. **Aanmeerplekken points of interest (vaarwater gehele gebied)**

Datum: definitieve versie AB 17-12-2020

Plaats: Velsen – Zuid

Auteurs: Recreatie Noord-Holland, Bart van Dijk en Elise Bos Eyssen

VISIEKAART SPAARNWOUDE

LEGENDA

Recreatie

- Ontvangstgebied
- Gebiedsconcepten
- Zoeken naar verbinding
- Fietsknooppunten netwerk
- Mountainbike route

Landschap

- Leisure landschap
- Special
- Vogelreservaat of kerngebied
- Stadstuinen
- Energielandschap
- Natuurlandschap
- De polder

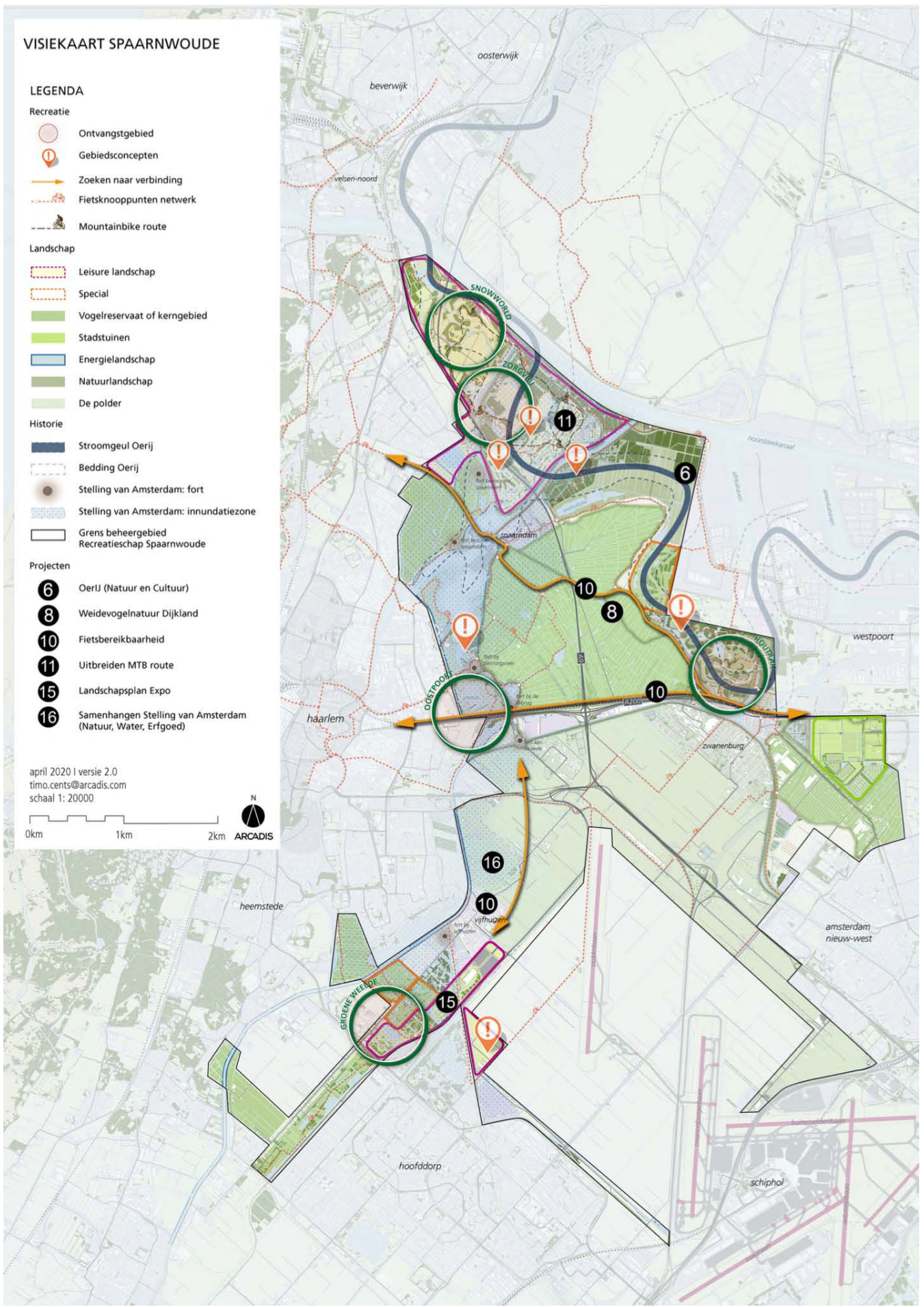
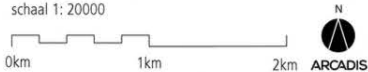
Historie

- Stroomgeul Oerij
- Bedding Oerij
- Stelling van Amsterdam: fort
- Stelling van Amsterdam: innundatiezone
- Grens beheergebied Recreatieschap Spaarnwoude

Projecten

- 6 OerIJ (Natuur en Cultuur)
- 8 Weidevogelnatuur Dijkland
- 10 Fietsbereikbaarheid
- 11 Uitbreiden MTB route
- 15 Landschapsplan Expo
- 16 Samenhangen Stelling van Amsterdam (Natuur, Water, Erfgoed)

april 2020 | versie 2.0
 timo.cents@arcadis.com
 schaal 1: 20000

(Programmamanager) voor Recreatieschap Spaarnwoude

INLEIDING

SPAARNWOUDE PARK 2040 - Gebied vol kansen met natuur, buitenleven en verhalen uit het verleden

Het recreatieschap Spaarnwoude stak de afgelopen jaren veel energie in het professionaliseren van haar organisatie en het op orde brengen van haar begroting. Daarnaast maakte ze samen met provincie, gemeenten, ondernemers, organisaties en bewoners een integrale gebiedsvisie met als stip op de horizon *Spaarnwoude Park 2040*: een landschapspark rijk aan natuur, buitenleven en verhalen uit het verleden. Zo groot als 7000 voetbalvelden. Goed bereikbaar, veelzijdig, met regionale bekendheid. Waar elk type recreant zijn hart ophaalt en zich weg waant uit de stad.

Voor u ligt het uitvoeringsprogramma 2020 – 2024, waarin staat hoe het recreatieschap de komende jaren toewerkt naar de realisatie van Spaarnwoude Park 2040. Dit plan beschrijft hoe ze er niet alleen voor zorgt dat er meer bezoekers komen, die die langer blijven, vaker terugkeren en meer besteden. Dit plan beschrijft ook hoe tegelijkertijd de ecologische, landschappelijke, cultuurhistorische waarden in het gebied verbeterd en versterkt worden.

Eerste stap naar Spaarnwoude Park 2040

Het uitvoeringsprogramma heeft dezelfde ambitie/ stip op de horizon als de visie Spaarnwoude Park 2040, maar heeft waar het gaat om resultaten een perspectief 2020 – 2024. Daarmee wordt een beeld neergezet wat we de komende jaren gaan doen en bereiken. Met dit uitvoeringsprogramma geeft Spaarnwoude uitvoering aan de adviezen van de Rekenkamer uit 2017. Daarin stelt de Rekenkamer dat op basis van de integrale visie een meerjaren onderhouds- en investeringsplan opgesteld moet worden.

Inspanning

In de startfase van een programma moet nog veel verkend en uitgezocht worden, daarom gaan afspraken in deze fase vooral over een inspanningsverplichting (inzet capaciteit voor bepaalde periode) en over resultaatsverplichtingen die wel al binnen handbereik zijn (2020 – 2024). Voorts is het bij aanvang van het programma van belang te werken met voldoende ruime marges om ook daadwerkelijk een goede start te kunnen maken en uiteindelijk ook de gezamenlijke ambities waar te maken. Hierbij accepteren we dat resultaten en daarmee kosten en opbrengsten gaandeweg duidelijker worden. Ofwel we gaan op weg met een startbudget en combineren dit met beslismomenten voor vervolffinanciering. Daarmee is het uitvoeringsprogramma een levend document wat tussentijds herijkt kan worden.

LEESWIJZER

Hoofdstuk 1 beschrijft beknopt de ontwikkelstrategie op basis van een viertal thema's. Hoofdstuk 2 gaat in op algemene richtlijnen en op specifieke doelstellingen per deelgebied/ opgave. Hoofdstuk 3 geeft een beschrijving per thema en scherpt de visie op onderdelen aan. Hoofdstuk 4 geeft een toelichting op de projectenlijst en de fasering in planvorming en uitvoering van projecten. En in hoofdstuk 5 wordt een beeld geschetst van de benodigde

organisatie om het uitvoeringsprogramma uit te voeren. Aparte bijlagen zijn de projectenkaart en beknopte projectplannen per actielijn / project.

SAMENVATTING PROGRAMMA

Hieronder staat de samenvatting van het programma via de methodiek van Program Canvas. Dit is een instrument om de essentiële elementen van een programma snel en beknopt neer te zetten.

Uitvoeringsprogramma visie

NAAM: Spaarnwoude Park 2020 - 2025

DATUM:

<p>KANSEN</p> <ul style="list-style-type: none"> Groen doet goed voor lichaam en geest Verbeteren imago en naamsbekendheid Benutten historie Landschap is actueel, mee 'in the flow' Onderzoek provincie governance recreatieschappen (kans voor stabiliteit en eenvoudigere besluitvorming) 	<p>CONTEXT</p> <p>Spaarnwoude is 7.000 voetbalvelden groot en bestaat uit afwisselende gebieden. Ontwikkelingen: woningbouw, groei toerisme/recreatiebehoefte, toegankelijkheid landschap, klimaat-adaptatie, biodiversiteit en robuust natuurnetwerk.</p>	<p>AMBITIE</p> <p>Veelzijdig Spaarnwoude Park in 2040, van groen buiten de stad naar metropolitaans park tussen de steden</p>	<p>AANLEIDING</p> <p>Opdracht bestuur voor concreet maken van visie Spaarnwoude Park 2040 met realistische projecten. Aanleiding visie was integreren bestaande plannen en beleid, inspelen op actualiteit en onderzoek rekenkamer 2017</p>	<p>ONGEWENSTE EFFECTEN</p> <p>Verminderd draagvlak omwonenden bij doorontwikkeling ontvangstgebieden. Toename interne circulatie gemotoriseerd verkeer. Toename concurrentiegevoel vanuit bestaande pachters.</p>
<p>BEDREIGINGEN</p> <p>Bestuurlijke complexiteit</p> <ul style="list-style-type: none"> Ontbreken ambtelijke en bestuurlijke prioriteit Onderzoek governance recreatieschappen Eerder programma Duurzaam Spaarnwoude 2014 – 2017 mislukt (ontbreken gedeelde verantwoordelijkheid / anterieure overeenkomsten, NNN nog in ontwikkeling, erfpachtduur SBB aflopend) Korte politieke cycli Uitvoeringsorganisatie te klein 	<p>STRATEGIE</p> <ul style="list-style-type: none"> Gebiedsgericht (integraal) werken vanuit doelen Maken wervende concepten per ontvangstgebied; voor meer opbrengsten Goede samenwerking tussen RNH, overheid en stakeholders Inspelen op en versnellen energie van anderen 	<p>DOELEN</p> <ul style="list-style-type: none"> Rustieke landschappen, (variatie in) natuur en benutten van historie Ontwikkelen levendige ontvangstgebieden en wervende activiteiten Betere recreatieve verbindingen en routes Bredere betrokkenheid 	<p>BELANGHEBBENDEN</p> <p><u>Extern</u>: recreant, DB/AB schap, college/raad/ ambtenaren van GR, ondernemers-(collectief) in gebied, bewoners in/rond gebied, dedicated stakeholders, media, (natuur-) organisaties, SBB, waterschap. <u>Intern</u>: directie, MT, teamleiders en medewerkers.</p>	<p>AFBAKENING</p> <p>Geen reguliere werkzaamheden</p>
<p>RANDVOORWAARDEN</p> <p>Landelijk beleid en wetgeving. Provinciale ruimtelijke verordening en sectoraal beleid/programma's, zoals natuurcompensatie NNN. Beleid, omgevingsplan en programma's gemeenten. Aanbestedingsrichtlijnen. Strategie en raamcontract Recreatie Noord-Holland</p>	<p>INSPANNINGEN</p> <p>Vooraf planvoorbereiding en deel van planrealisatie</p> <ul style="list-style-type: none"> Uitvoeren participatie, gebruikersonderzoek en haalbaarheidsstudies Ontwikkelen deelvisies of adviseren richting derden Aanbesteding werken Programma-communicatie 	<p>BATEN</p> <ul style="list-style-type: none"> Hogere bezoekerswaardering Verlengen verblijfsduur Meer herhalingsbezoek Hogere bestedingen 	<p>RESULTATEN</p> <p>Vijf gebiedsconcepten voor ontvangstgebieden, realisatie NNN ... ha weidevogelbeheer in Dijkland, ecologisch beheerbeleid, ... nieuwe natuurontwikkeling (Oer-IJ en Stelling van A'dam), nieuwe bewegwijzering, ontwerp en aanleg ... km nieuwe routes, jaarlijkse seizoensaftrap</p>	<p>ORGANISATIE</p> <p>Programmamanager voert regie en monitoring. Regieteam vanuit participerende overheden. Jaarlijkse monitoring/bijsturing in bestuurschap.</p>
		<p>MIDDELEN</p> <p>Investeringskapitaal nodig voor planvoorbereiding en organisatiekosten en planrealisatie; verminderd met nieuwe opbrengsten huur/pacht. Bronnen: verhogen participantenbijdrage, gebruik maken van gebiedsfonds, subsidies of reserves. Capaciteit (mensen en middelen) van eigen organisatie en aangesloten partijen voor de inspanningen; en capaciteit voor programmamanager.</p>		

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave

INLEIDING	3
SAMENVATTING PROGRAMMA	5
1. ONTWIKKELSTRATEGIE <i>Spaarnwoude Park 2040</i>	7
2. PROGRAMMAKADERS	10
3. ACTIVITEITEN	11
3.1 <i>THEMA 1 – ACTIVITEITEN: LEVENDIGE ONTVANGSTGEBIEDEN</i>	13
Uitgangspunten.....	13
Programmaresultaat 2020- 2024	14
3.2 <i>THEMA 2 - RUSTIEKE LANDSCHAPPEN EN NATUUR</i>	14
Uitgangspunten.....	15
Programmaresultaat 2020 - 2025	16
3.3 <i>THEMA 3 – RECREATIEVE VERBINDINGEN</i>	16
Uitgangspunten.....	16
Programmaresultaat 2020 - 2025	17
3.4 <i>THEMA 4 – BETROKKENHEID</i>	17
Uitgangspunten.....	17
Programmaresultaat	18
4. GEFASEERDE AANPAK PROJECTEN	19
5. OPDRACHT EN ORGANISATIE	21
5.1 PROGRAMMA-ACTIVITEITEN	21

BIJLAGEN (SEPARAAT)

Bijlage 1	Projectenkaart
Bijlage 2	Projectbladen

1. ONTWIKKELSTRATEGIE *Spaarnwoude Park 2040*

Strategische doelen

Spaarnwoude Park heeft door de grootte en ligging van het gebied veel mogelijkheden om diverse opgaven van de participanten en de Metropool Regio Amsterdam mee te helpen verwezenlijken: duurzaamheid, bereikbaarheid, landbouw, biodiversiteit, toename toerisme- en recreatiedruk.

Om te komen van recreatiegebied Spaarnwoude naar Spaarnwoude Park 2040 kent de visie een ontwikkelbeeld langs drie lijnen:

1. Behoud, ontwikkeling en verbinding van de open landschappen en historische landschapslijnen als drager voor de ontwikkeling van natuur- en recreatiewaarden
2. Verbindingen met de steden
3. Zonering en onderverdeling in gebieden waar meer activiteiten komen, met de realisatie van ontvangstgebieden

Op basis van de visie zijn de volgende strategische doelen leidend voor de komende vijf jaar:

- Schone, hele, veilige en bruikbare recreatieve gebieden die tevens aantrekkelijk zijn door de ligging in de natuur
- Voorzien in de groeiende behoefte aan openluchtrecreatie en natuur en daarmee versterken van het woon- en werkklimaat in de groeiende omliggende steden
- Een evenwichtige balans openluchtrecreatie en commerciële vormen van recreatie
- Het ontwikkelen van een duurzaam stad - land netwerk met:
 - goed bereikbare, herkenbaar en vindbare ontvangstgebieden aan de stedelijke randen én in het gebied waar voorzien wordt in alle behoeften van de recreant
 - rustieker gebieden waar het landschap, de natuur en de cultuurhistorie prevaleren
 - die onderling (vooral voor langzaam verkeer) verbonden zijn
- Ontwikkelen en aanhelen van natuurgebieden, vergroten van de biodiversiteit en de belevingswaarde ervan voor de recreant
- Ontwikkelen en behoud van waardevolle en aantrekkelijke agrarische landschappen en erfgoed
- Inzet op sociaal-maatschappelijke meerwaarden
- Spaarnwoude profileren en positioneren aan de hand van bovengenoemde doelstellingen

Aanpak van het programma

De realisatie van dit ontwikkelbeeld van de visie kent een veelvoud aan projecten en processen. In het uitvoeringsprogramma 2020 – 2024 is een expliciete keuze gemaakt in de aanpak die het recreatieschap de aankomende vijf jaar voor ogen heeft.

De ontwikkelstrategie voor uitvoering van de visie ziet er als volgt uit:

- Het uitvoeringsprogramma investeert in de ontwikkeling en de combinatie van hoogwaardige natuur (NNN), landschap (Dijkland) en cultuurhistorie (Stelling van Amsterdam en OerIJ)
- En het uitvoeringsprogramma zet in op de ontwikkeling van **ontvangstgebieden**, waar zowel (complementaire) commerciële als niet commerciële, recreatieve

activiteiten kunnen landen of door ontwikkelen door intensivering of transformatie, waaronder een aantal iconische activiteiten met een 'wow' factor

- De focus ligt op de ontwikkeling van ontvangstgebieden, maar ook elders in het recreatie- en natuurgebied Spaarnwoude is **(complementaire)** ontwikkeling mogelijk, zij het in beperkte mate en in lijn met de spelregels
- Deze ontwikkelingen leiden tot een hogere grondwaarden en **hogere jaarlijkse opbrengsten uit ondererfpacht**
- Deze hogere opbrengsten **investeren we in hoogwaardige** natuur met name rondom de Stelling van Amsterdam en in de loop van het Oer-IJ en meer biodiversiteit en extensieve recreatie direct in de omgeving van de ontvangstgebieden
- En tevens als bijdrage aan de **verbetering en aantrekkelijkheid van het routenetwerk** en de **vindbaarheid** van het gebied voor met name langzaam verkeer en andere collectieve voorzieningen
- Verbetering en (grotendeels ook) bekostiging van grotere infrastructuur worden **geagendeerd** bij de Metropoolregio Amsterdam en vervoersregio op basis van een haalbaarheidsstudie. Hierdoor ligt het accent de aankomende vijf jaar bij betere verbindingen vooral bij planvoorbereiding en is de nut/noodzaak voor nieuwe verbindingen in lijn met de verwachte bevolkingsgroei
- Door de focus te leggen op de ontwikkeling van een ontvangstgebied, inclusief parkeren, start- en eindpunt routes, (niet) commerciële recreatieve activiteiten, ontstaat een **win – win – win situatie**. Het ontvangstgebied wordt ecologische waardevoller, bezoekers worden voorzien in hun primaire recreatieve (in-of extensieve) behoefte en daarmee wordt plek aantrekkelijker. De exploitant profiteert daarvan.

De benodigde succesfactoren bij uitvoering zijn:

- Gebiedsgericht (integraal) werken vanuit meerdere disciplines en doelstellingen samen met stakeholders die het plan verrijken;
- Ontwikkelen van een tegelijk sterk wervend (op bezoekers en investeerders) concept per ontvangstgebied, wat weer goed is voor de natuur, waar mensen graag komen, wat identiteit versterkt en daarmee onderscheidend is van andere ontvangstgebieden;
- Goede samenwerking tussen de uitvoeringsorganisatie RNH van het recreatieschap, provincie, gemeenten, ondernemers, bewoners en (vrijwilligers)organisaties.
- Inspelen op externe ontwikkelingen en aanhaken op de energie van anderen
- Groei van het aantal bezoekers en stijging van bezoekerswaardering (van 7,3 nu naar 7,5 in 2024)

Economisch potentieel

Een doorontwikkeling van Spaarnwoude naar een duurzaam metropolitaans park is door haar ligging nabij Amsterdam, Haarlem en Schiphol extra kansrijk. Het economisch potentieel wordt niet alleen bepaald door de mogelijkheden voor allerlei (commerciële) functies in en rond het park, maar ook door de groeiende behoefte aan natuur, rust en ruimte (ook in je hoofd) vanuit de steeds drukker stedelijke agglomeratie. We sturen in ons handelen daarom steeds meer op de positieve effecten op de volksgezondheid, het klimaat, de flora- en fauna en op het woon- en vestigingsklimaat. Dit potentieel benutten we door financiële instrumenten (die nu nog soms buiten ons bereik liggen) gebiedsgericht in te zetten en geldstromen slimmer aan elkaar en aan onze doelstellingen voor Spaarnwoude Park te koppelen.

Duurzaam potentieel benutten en versterken

Om een duurzame balans tussen enerzijds intensieve recreatie en anderzijds (de groeiende behoefte aan) extensieve recreatie te bereiken, richt de uitvoering zich naast economische ontwikkelingen de komende 5 jaren op het landschaps-, ecologisch en cultuurhistorisch potentieel van het gebied. Deze aanwezige of te realiseren bijzondere eigenschappen en kernwaarden scheppen een versterkte identiteit en bieden een (natuurlijk en herkenbaar) decor waarbinnen we ook het economisch potentieel meenemen. Dat potentieel wordt allereerst bepaald door de kwaliteiten van het gebied zoals de ligging in de omgeving en ten opzichte van de doelgroepen, de unieke (natuur-) belevingen en de iconische bestemmingen (en evenementen). We voegen extra kwaliteiten toe door natuur te verweven met het Hollandse cultuurlandschap (Oer-IJ, dijken, Stelling van Amsterdam en Forten). Die is uniek in de wereld en gaan we veel sterker benutten. Grote algemene belangen en doelen met name op gebied van ecologie en biodiversiteit kunnen juist (meer dan in de stad) op gronden van het recreatieschap verwezenlijkt worden. Spaarnwoude biedt daarom een groot duurzaam potentieel en gaat daar ook uitvoering aangeven.

Meer en nieuwe doelgroepen aantrekken

Meer mensen kunnen het groen rond de stad benutten. Dit is belangrijk voor de gezondheid en ontspanning van de inwoners, maar draagt ook bij aan het woon- en werkklimaat van de steden en dorpen rondom Spaarnwoude. Het uitvoeringsprogramma stuurt op de ontwikkeling en realisatie van een recreatief grid met ontvangstgebieden/bestemmingen, verschillende sferen en zones en routes/recreatieve netwerken. Informatievoorzieningen en maatregelen die voorzien in de vraag/ behoefte van de gebruiker, dragen bij aan de realisatie van dit doel. We willen ook nieuwe groepen trekken die nu nog geen gebruik maken van het groen in Spaarnwoude. Inspelend op verschillende sferen en zones, kunnen die nieuwe groepen lokaal, regionaal, nationaal of zelfs internationaal zijn.

2. PROGRAMMAKADERS

Welke kaders en spelregels zijn nodig voor de daadwerkelijke realisatie van Spaarnwoude Park 2040, een park dat wordt opgebouwd uit vele deelprojecten? Hoe ontstaat synergie en samenhang? Enerzijds door enkele eenduidige voorwaarden te stellen aan ieder deelproject. Anderzijds door een aantal bestaande beleidskaders en programma's aan te wijzen, die als basis dienden voor de visie of die in het verlengde liggen van de opgaven in het uitvoeringsprogramma.

De gebiedsvisie en daarmee ook het programma heeft talloze raakvlakken met bestaande regiovisies, programma's en innovatieprojecten. Voor de visie Spaarnwoude Park zijn deze in een bijlage 'samenvatting belangrijkste kaders, plannen en beleid' in beeld gebracht. Voor elk deelproject wordt te zijner tijd beschreven hoe de uitgangspunten van relevante kaders en programma's geïntegreerd worden.

Spelregels

Al in de opbouwfase van de visie formuleerde de projectgroep (participatief) een aantal spelregels waaraan elk initiatief zou moeten voldoen om bouwsteen te zijn van Spaarnwoude Park 2040.

De **spelregels** zijn:

1. Versterken van **waarden van het gebied**: de activiteit compenseert (en bij voorkeur versterkt) elders in het gebied de waarde van beschermingsregimes; dit met behoud vierkante meters NNN in Spaarnwoude Park als geheel;
2. Voldoende **inbedden in natuur en landschap**: de activiteit is (deels) ingebed in het landschap en de natuur in vorm, ligging en volume, met maatwerk;
3. **Meepakken koppelkansen**: de activiteit leidt in onderlinge samenhang met andere activiteiten / bouwwerken tot vaker, langer bezoek aan meer activiteiten aaneen (arrangementen), een gevarieerd aanbod, clustering die elkaar versterkt en een overal spreiding (met landmarks) op een voor iedereen toegankelijke manier;
4. Zoveel mogelijk **duurzaam**: energie- en klimaatneutraal, materiaal- en afval circulair met bijdrage aan duurzame mobiliteit en 'community values';
5. **Bijdragen aan basisvoorzieningen en bereikbaarheid** van het gebied: in een (financiële) bijdrage aan beheer, onderhoud en ontwikkeling van de openbare ruimte/ infrastructuur;
6. Rekening houden met de **leefbaarheid** en **bestaande bewoners, ondernemers en organisaties** in het gebied.

3. ACTIVITEITEN

Veenweides, polders, parken, bossen en veel meer. Spaarnwoude Park is een divers gebied dat is opgebouwd uit unieke landschappen met elk een eigen identiteit, eigen kwaliteiten en mogelijkheden. Ieder gebied is bovendien op zijn eigen manier verbonden met de aangrenzende gebieden. Hoe bouwen we ondanks de diversiteit aan een stevig en toekomstbestendig huis? Ofwel, een krachtig en onderscheidend merk genaamd "Spaarnwoude Park 2040". Dit doen we door uitgangspunten voor ons handelen te formuleren.

Uitgangspunten voor ons handelen

- We stellen de identiteit en kwaliteiten van ieder gebied voorop en versterken deze (uitvergroten contrasten).
- We erkennen dat de sfeer, de recreatiemogelijkheden, het beheer en de ontwikkelingen niet overal hetzelfde hoeven te zijn. De diversiteit en contrasten maken Spaarnwoude Park immers tot een uniek, veelzijdig park waar iedereen op de juiste plek zijn hart kan ophalen. Samen met betrokken partijen maken we keuzes op basis van haalbaarheid, impact en effect.
- We zorgen ervoor dat de basis op orde is.
- Veranderingen en verbeteringen in het gebied hangen we op aan 4 thema's te weten:
 1. Activiteiten – Levendige ontvangstgebieden
 2. Landschap – Rustieke landschappen en beheer
 3. Verbindingen – Infrastructuur en routing
 4. Betrokkenheid (inclusief samenwerking, welzijn en landbouw)

De basis op orde

Dit uitvoeringsprogramma gaat er van uit dat het schap de basisvoorzieningen op orde brengt, gelijktijdig met de uitvoering van de visie. Onder deze basisvoorwaarden vallen bijvoorbeeld herstelwerkzaamheden aan paden, wegen, bruggen, gebouwen, beschoeiingen, groenvoorzieningen, en een betere routing (bebording en informatievoorzieningen) in Spaarnwoude-Oud.

De afgelopen decennia is op verschillende beheeronderdelen een achterstand opgelopen. Dit heeft te maken met de leeftijd van het gebied en ontoereikend onderhoudsbudget voor duurzame instandhouding van het gebied. In 2017 is door een extern bureau (adviesbureau openbare ruimte Cyber) een beheerplan opgesteld en berekend dat circa € 10,7 miljoen benodigd is om de opgelopen achterstanden weg te werken. Voor de achterstanden is twee keer een eenmalige bijdrage gegeven, van respectievelijk € 375.000 in 2017 en € 1.500.000 in 2018. Anno 2019 blijkt uit een nieuwe meting van Cyber van september 2019, dat door slim werk te combineren, meer effect is bereikt in het wegwerken van de achterstanden dan alleen met de inzet van de € 1.875.000 verwacht mag worden. De **huidige omvang** van het **achterstallig onderhoud** bedraagt per oktober 2019 in totaal € 8.220.000. Het bepalen van de omvang is gebeurd aan de hand van een kwaliteitstoets op 100 meetpunten in het gebied en actuele tweejaarlijks verplichte inspectierapporten van verhardingen, bruggen en gebouwen.

Het goede nieuws is dat het recreatieschap sinds januari 2019 beschikt over een hoger budget voor dekking van het structurele beheertekort voor regulier en groot onderhoud van jaarlijks € 2 miljoen. Hiervoor is de participantenbijdrage verhoogd na een besluit van het algemeen bestuur op 12 juli 2018. Dit bedrag is echter onvoldoende om het eerder opgelopen achterstallig onderhoud weg te werken.

Tijdens deze vergadering zijn aan het bestuur twee scenario's voorgelegd. Scenario 2 betrof de verhoging voor de dekking van het structurele beheertekort. Scenario 3 hield ook een tijdelijke verhoging van de participantenbijdrage in voor de aanpak van achterstallig onderhoud van 1,5 mln. per jaar in de periode 2019 t/m 2022 en 0,6 mln. per jaar in de periode 2023 t/m 2027. In dezelfde vergadering is ook besloten om later een keuze over te maken over het al dan niet toepassen van scenario 3: nadat er een integrale visie is vastgesteld en de (financiële) effecten van deze visie en het daaruit voortvloeiende meerjarenexploitatieplan en meerjarenonderhoudsplan in beeld zijn gebracht.

Het recreatieschap heeft een **strategie** uitgewerkt voor het wegwerken van het achterstallig onderhoud. Deze ligt in lijn met het ontwikkelbeeld uit de visie.

Strategie wegwerken Achterstallig onderhoud:

- a. Prioriteit in 2020 en 2021 wordt gegeven aan het wegwerken van een deel van het achterstallig onderhoud van wandel- en fietspaden/ wegen en bruggen. Hieronder vallen dan ook de 'no regret' maatregelen in de ontvangstgebieden. Hiervoor wordt zowel voor het jaar 2020 als voor 2021 € 500.000 beschikbaar gesteld vanuit de reserves (in totaal dus € 1 miljoen). De totale kosten hiervan zijn geraamd op circa 2,6 miljoen euro. Mogelijk valt achterstallig onderhoud samen met verbetering (zoals verbreding en tracé-aanpassingen aan het fiets (knooppunten) netwerk waarvoor subsidiebijdragen zijn vanuit de MRA, vervoerregio of provincie en waardoor sneller ingelopen wordt.
- b. Overig achterstallig onderhoud (groen, beschoeiingen, parkeren) etc.) in de ontvangstgebieden wordt weggewerkt in de realisatiefase van een ontvangstgebied. De geraamde benodigde kosten zijn geraamd op 1,4 miljoen euro en zijn in het financieel overzicht opgenomen onder de verschillende ontvangstgebieden.
- c. Gebouwen (zoals de Borneohoeve in de Houtrak en de boerderij Lage Dijk 4/5 aan de Mooie Nel) worden recreatief herontwikkeld en worden (opnieuw) uitgegeven in ondererfpacht. Het achterstallig onderhoud (en de kosten daarvoor) aan gebouwen wordt weggelegd bij de nieuwe ondererfpachters. De geraamde kosten van 240.000 euro kunnen we daarmee inlopen op het totaal benodigd voor Achterstallig onderhoud.

Op deze wijze lopen we in 2020 en 2021 minimaal 1.240.000 euro in op het achterstallig onderhoud. Als ook de ontvangstgebieden ontwikkeld worden lopen we verder in en raken ook infrastructuur en gebouwen weer op orde.

- d. Op het achterstallig onderhoud voor groen, beschoeiingen en kleinere (struin-) paden kan door slim te werken en te combineren met groot onderhoud ook mogelijk ingelopen worden. Zo kunnen we mogelijk middelen vrij krijgen door paden, bomen en bospercelen aan te wijzen waar geen onderhoud meer gepleegd wordt,

behoudens veiligheidsmaatregelen. De vrijgekomen middelen in het onderhoud gebruiken we om achterstalligheid weg te werken. Tevens zoek we naar duurzame (goedkopere en ecologische) keuzes voor bijvoorbeeld beschoeiingen. Door maximaal 20% van de beschoeiingen te renoveren en 80% natuurlijke beschoeiingen aan te brengen kan 40.000 euro per jaar op het groot onderhoud bespaard worden (wat ingezet kan worden in wegwerken achterstalligheid). Immers voor de natuurlijke delen worden geen maatregelen meer uitgevoerd. Ook kijken we of we bijvoorbeeld groen onder voorwaarden in gebruik kunnen geven bij Natuurwerkgroepen of als voedselbos waarbij het beheer wordt ondergebracht in de gebruiks- of ondererfpachtovereenkomst. Vooralsnog wordt daarom voor dit deel geen extra budget gevraagd.

Evaluatie en bijstelling

Eind 2021 evalueren we het achterstallig onderhoud. Dan wordt de stand opnieuw opgemaakt en wordt een vervolgaanpak voorgesteld inclusief risicoanalyse.

3.1 THEMA 1 – ACTIVITEITEN: LEVENDIGE ONTVANGSTGEBIEDEN

Spaarnwoude Park 2040 begint of eindigt bij herkenbare, groene en levendige ontvangstgebieden aan de randen nabij stad, dorp, station, hoofdwegen en soms ook in het gebied. Deze zogeheten recreatieve ontvangstgebieden (ROG) zijn de meest levendige plekken in Spaarnwoude Park en zijn toegankelijk voor iedereen. Ze verschillen van elkaar in uitstraling, activiteiten, toegankelijkheid, eigenschappen, gebruiksmogelijkheden, natuurwaarden enzovoort. Het zijn plekken die recreatieondernemers volop ruimte bieden voor uitbreiding, revitalisering en herontwikkeling van (nieuwe) eigentijdse commerciële vrijetijdsfuncties. Recreanten vinden hier een variatie aan recreatiemogelijkheden die passen bij het gebied. Paden en groen- recreatieve routes leiden naar andere Recreatieve ontvangstgebieden en verder gelegen, rustige landschappen met natuur en cultuurhistorie. De inrichting en informatie van ieder ROG is uniek en vertelt iets over de plek in relatie tot de rest van Spaarnwoude Park. Zo wordt de recreant in ieder ontvangstgebied uitgenodigd om in Spaarnwoude Park op ontdekkingstocht te gaan.

We investeren met het uitvoeringsprogramma in de volgende ontvangstgebieden:

- SnowWorld e.o.
- Zorgvrij
- Oostpoort/ Veerplas
- Groene Weelde (bij entree Pannenkoekenpaviljoen Cruquius)
- Houtrak, incl. links naar Brettenzone en Tuinen van West

Uitgangspunten

De spelregels en regie van het recreatieschap zorgen voor de realisatie van recreatieve ontvangstgebieden. De realisatie is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- Een goed bereikbaar **ontvangstgebied** trekt en bindt meer bezoekers. Investerings in de bereikbaarheid van een ROG worden gerechtvaardigd door de toename van bezoekers.
- Extensieve en intensieve recreatie gaan hand en hand. De komst van nieuwe horeca, een uitbreiding van intensieve recreatievormen of anders. Iedere ontwikkeling binnen een ROG past bij de plek en gaat gepaard met een verbetering van het landschap, de natuur en de (gratis) toegankelijkheid daarvan voor iedereen die er wil genieten van de natuur, wandelen, spelen, picknicken, vissen of juist lekker nietsdoen.
- Houd je van rust of juist van drukte. Wil je actief bezig zijn of juist niet. Wil je gezellig samentijd of liever alleen. Iedere ROG is gericht op of geschikt voor een specifieke doelgroep of leefstijl (dagrecreatie). Alle recreatieve ontvangstgebieden samen bieden ieder type recreant de mogelijkheid om te recreëren buiten de stad op een manier die bij hem past.
- Variatie in activiteiten, variatie in investeringen. Per ontvangstgebieden kan het economische ambitieniveau verschillen. Waar op de ene plek een meer iconische ontwikkeling (hotel of wat groters) past, kan dit op een andere plek juist niet het geval zijn.

Programmaresultaat 2020- 2024

- Gebiedsconcepten voor de 5 Recreatieve ontvangstgebieden;
- Waarvan 2 in uitvoering of uitgevoerd.

3.2 THEMA 2 - RUSTIEKE LANDSCHAPPEN EN NATUUR

Een groot deel van het park bestaat uit bospercelen, agrarisch cultuurlandschap met boerderijen, veenweides, weidevogels, bijzondere natuur en overblijfselen die het verhaal vertellen van de rijke Hollandse historie. Het is een ideaal gebied voor rustzoekers en cultuur- en natuurliefhebbers.

Anders dan bij de realisatie van de recreatieve ontvangstgebieden (waar natuur- en recreatieontwikkeling hand in hand gaan) staat bij de ontwikkeling van dit agrarisch cultuurlandschap het behoud van landschap, natuur en cultuurhistorie voorop. Dit landschap behoort immers tot het Netwerk van Natuurgebieden (NNN)¹ in Nederland. Hiervoor gelden ontwikkelregels die ten goede komen aan de natuur maar die ten koste gaan van de agrarische bedrijven in dit gebied. De NNN-regels zorgen ervoor dat de agrarische bedrijvigheid vermindert en boeren andere bronnen van inkomsten dienen te vinden. Bijdragen aan Spaarnwoude Park biedt hen economische kansen.

We investeren met het uitvoeringsprogramma in de volgende opgaven:

1. Oer-IJ inclusief brakke kwel natuur
2. Stelling van Amsterdam
3. Dijkland – natuurrealisatie NNN (natuur inclusief en extensief boeren)

¹ Het NNN = het netwerk van natuurgebieden in Nederland. Hoe groter een natuurgebied, hoe beter bestand tegen negatieve milieu-invloeden, zoals verdroging. Dit omdat ze gevarieerder zijn en er meer soorten planten en dieren kunnen leven. Door natuurgebieden met elkaar te verbinden, kunnen planten en dieren zich makkelijker verspreiden.

4. Ecologisch groenbeheer (bermen, bospercelen, struwelen, natuurvriendelijke oevers)

Júist in Spaarnwoude hebben we de ruimte om, via deze opgaven, duurzame doelen te realiseren op het gebied van natuur, klimaat en wateropgaven. Tegelijkertijd biedt het ons de kans om ons landschap, de natuur en de cultuurhistorie te behouden voor toekomstige generaties. Investeren in bovengenoemde opgaven dient daar een algemeen (nationaal) belang. We gaan er daarom vanuit dat de kosten voor de realisatie (bereikbare en beleefbare) rustieke landschappen en natuur voor maximaal 25% op de begroting van het Recreatieschap Spaarnwoude drukken. De verwachting is dat alternatieve financiering voorhanden is via bv. subsidies, fondsen en programma's.

Voor ecologisch groenbeheer geldt dat de uitvoering van maatregelen vooral bij het recreatieschap ligt. Na een scan van de ecologische potentie van het gebied, volgt een plan met zoning en maatregelen. Zo kunnen we mogelijk middelen vrij krijgen door paden, bomen en bospercelen aan te wijzen waar geen onderhoud meer gepleegd wordt, behoudens veiligheidsmaatregelen. Tevens zoek we naar duurzame (goedkopere en ecologische) keuzes voor bijvoorbeeld beschoeiingen. Door maximaal 20% van de beschoeiingen te renoveren en 80% natuurlijke beschoeiingen aan te brengen kan 40.000 euro per jaar op het groot onderhoud bespaard worden. Ook kijken we of we bijvoorbeeld groen onder voorwaarden in gebruik kunnen geven bij Natuurwerkgroepen of als voedselbos waarbij het beheer wordt ondergebracht in de gebruiks- of ondererfpachtovereenkomst.

Uitgangspunten

De spelregels en regie van het recreatieschap zorgen voor de realisatie van 'rustieke' landschappen en natuur. De realisatie is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- Ecologisch potentieel en biodiversiteit zijn de basis van ieder project;
- De verkoop van streekproducten, mogelijkheden voor een lang (B&B) of kort (terras) verblijf, zorg- of educatieve functies. Agrarisch ondernemerschap dat bijdraagt aan de programmadoelen is mogelijk en wordt gestimuleerd;
- Programma-investeringen in agrarisch ondernemerschap richten zich op de te realiseren ecologische meerwaarde en niet op de agrarische bedrijfsvoering;
- Financiering op basis van cofinanciering van partners én subsidies.
- Natuurgebieden ontwikkelen en onderling verbinden voor robuustere natuur. Spaarnwoude neemt (inrichting- en beheer) maatregelen voor een duurzame ontwikkeling van flora en fauna.
- Groene ruimte is schaars. De nieuwe natuurgebieden blijven opengesteld voor recreanten en vervullen belangrijke functies voor waterwinning, waterberging en waterkwaliteit.
- Het groenbeheer richt zich – waar mogelijk (dus geen gebruiksgroen) – weer op de ontwikkeling van natuurwaarden in plaats van op het netheidsgehalte. Doel van

groenbeheer is het versterken van wezenlijke kenmerken en waarden en robuuste stukken natuur creëren.

Programmaresultaat 2020 - 2025

- Samen met toekomstboeren opstellen van ontwikkelstrategie voor realisatie NNN (en daarbinnen mogelijkheden om (agrarisch/ recreatief) te ondernemen;
- Inventarisatie en Quick scan ecologisch groenbeheer; gevolgd door een ecologisch beheerplan
- Opstellen en aanbesteden (bij natuurdeskundige aannemers) groenbeheerplan;
- Ontwerpen, inrichten, bestemmen en beheren nieuwe natuur

3.3 THEMA 3 – RECREATIEVE VERBINDINGEN

Spaarnwoude Park 2040 is bijzonder door de grote variatie aan natuur- en cultuurlandschappen: van bossen, veenweiden, dijken, polders, Oer-IJ, Trekvaart, Stelling van Amsterdam en diverse wateren. Met het uitvoeringsprogramma werkt het recreatieschap aan de aanleg en het beheer van de groengebieden, om de natuur te behouden én de recreatiemogelijkheden voor wandelaars, fietsers, kanoërs, ruiters en andere recreanten te versterken. Waar mogelijk wil het recreatieschap bestaande en nieuwe natuur toegankelijk maken en houden voor recreanten. Door nieuwe wandel- en fietspaden aan te leggen of bestaande achterstallige paden op te knappen en bijvoorbeeld speelweides of vogelkijkhutten aan te leggen of te verbeteren.

Dit uitvoeringsprogramma zet daarom in op toegankelijkheid vanuit de omliggende dorpen en steden en op recreatieve verbindingen die de recreatieve ontvangstgebieden en verschillende landschappen (beter) met elkaar verbinden via paden, bruggen en routes met op en aan de routes aangename plekken voor een lang of kort verblijf. En het zet in op het vindbaar, bruikbaar, bereikbaar en herkenbaar maken van dit alles.

Uitgangspunten

De spelregels en regie van het recreatieschap zorgen voor de realisatie van recreatieve verbindingen. De realisatie is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- Allereerst wordt een fietsvisie voor Spaarnwoude Park 2040 en omgeving opgesteld. Op basis van gebiedsinventarisatie en kaartanalyse wordt in beeld gebracht welke lijnen en plekken we aan elkaar willen verbinden. Hierbij wordt ook gedacht aan stations en mobiliteitshubs. Wat ligt er al aan paden en hoe kun je dit gebruiken voor verbeteren van je route? En wat is de snelste route van A naar B? Uitgaande van een autonome groei fietsmobiliteit wordt zo naast een goede verbinding van de recreatieve voorzieningen tevens gewerkt aan ontlasting van het wegen netwerk. We brengen in beeld waar we verbreden, waar we opknappen, waar we nieuw aanleggen, waar we knelpunten wegnemen en waar we verblijfsplekken aanleggen. We laten ook zien wat welke delen we ontlasten en wat de reistijdwinst is
- Rol RNH is opdrachtgever voor bovengenoemd voorwerk (planvorming)

- Prioriteit wordt gelegd bij het opknappen/ verbreden/ vernieuwen van de achterstallige paden en bij de uitvoering van een goede noord – zuid (route Veerplas - Groene Weelde met daarin een recreaduct² ringvaart Zwanenburg en Nieuwebrug) en een goede oost- west verbinding (route Amsterdam Sloterdijk/ Westerpark – met vervolgens Y-splitsing naar Haarlem/Nationaal Park Zuid Kennemerland) en meer noordelijk richting Velsen;
- We gaan uit van ruime subsidiemogelijkheden waarbij subsidiestapelning (meerdere doelstellingen) denkbaar is. Samen optrekken met derden die dezelfde infrastructurele doelen voor ogen hebben, is hierbij essentieel.
- Een fijne route is betaalbaar, veilig en aantrekkelijk.

Programmaresultaat 2020 - 2025

- Opstellen fietsvisie Spaarnwoude Park 2040 in 2020
- Ontwerp en aanleg of verbetering routes Veerplas - Groene Weelde en Amsterdam Sloterdijk/ Westerpark - Nationaal Park Zuid-Kennemerland (minimaal 10km door gebied Recreatieschap Spaarnwoude;
- Ontwerp en verbetering achterstallige subsidiabele fietspaden (. km) en aankleding verblijfsplekken routes;
- Ontwerp en aanleg nieuwe mtb-paden (minimaal 7km);
- Ontwerp en aanleg nieuwe struinpaden/ ommetjes (minimaal 7km);
- Ontwerp en aanleg 1 nieuw recreaduct;
- Ontwerp en aanleg nieuwe bebordings- en bewegwijzering (inclusief fysieke branding) voor Spaarnwoude Park 2040;

3.4 THEMA 4 – BETROKKENHEID

Het aantrekken van ondernemers, bewoners en vrijwilligers om mee te bouwen en genieten van de ontwikkeling naar Spaarnwoude Park 2040 wordt in dit uitvoeringsprogramma niet direct vertaald naar projecten of activiteiten. Het vertaalt zich vooral in de samenwerking die de programmaorganisatie (zie ook hoofdstuk 5) aangaat en organiseert.

Uitgangspunten

- We zien veel mogelijkheden voor natuurgroepen om deel te nemen in de ontwikkeling, het beheer en de monitoring van de natuurdoelen;
- We zetten nadrukkelijk in op de samenwerking met overheidsinstellingen, ondernemers en omgeving en streven naar een inclusieve samenleving waarbij iedereen erbij hoort en meedoet;
- We hebben een open houding naar initiatieven op gebied van gezondheid;
- Samen met anderen werken we en bieden we ruimte aan klimaat- en duurzaamheidsdoelstellingen (Smart mobility, NNN, energietransitie, natuurcompensatie, stikstofbinding, etc.)

² Recreaduct: Een recreaduct is een fietsers- en voetgangersbrug die twee groengebieden met elkaar verbindt.

Programmaresultaat

- Communicatieplan gericht op activatie omgeving (indienen initiatieven);
- Afhankelijk van initiatieven en samenwerking die aangegaan wordt. We zoeken actief de samenwerking op met Nationaal Park Zuid-Kennemerland en de Brettenzone/Amsterdam-Sloterdijk.
- Jaarlijkse seizoensaftrap met ondernemers en citymarketing-clubs
- Viering van 50-jaar Spaarnwoude in 2020

4. GEFASEERDE AANPAK PROJECTEN

Het uitvoeringsprogramma bestaat uit inspanningen én ambities waarvan de realiseerbaarheid soms nog onderzocht moet worden en een uitvoeringsvorm nog bedacht moet worden. Dit zijn processen waarvan resultaat noch eindtijd in beton gegoten zijn. Dit betekent dat de genoemde projecten nog kunnen opschalen en/of vervallen en dat nieuwe initiatieven zich in plaats daarvan aandienen. De projectbladen blijven indicatief (zowel financieel als resultaten) en zullen gedurende het doorlopen van het programma (de 17 deelprojecten) steeds concreter worden. De projectplannen, de projectinhoud, en de projectresultaten komen met het doorlopen van het programma steeds beter in beeld en daarmee ook de financiële consequenties. Het uitvoeringsprogramma wordt daarom middels tussentijdse verantwoordingen bijgesteld en na bestuurlijke instemming door vertaald naar de meerjarenbegroting.

Het uitvoeringsprogramma 2021-2024 bevat 17 projectbladen en een meerjarig financieringsplan (tot 2040). De jaren 2020 en 2021 staan in het licht staan van plannen maken voor de meest kansrijke projecten.³ Als resultaten, kosten en dekking met de planvorming in beeld zijn gebracht (bij meerjarenbegroting) kan gekozen worden voor de uitvoering en ook voor de opstart van overige projecten.

Gefaseerde aanpak: accent op planvoorbereiding de aankomende twee jaar

Elk project start daarom met een planvoorbereidingsfase. En voor de benodigde planvormingskosten wordt bij aanvang van het programma commitment gevraagd. De planvormingsfase brengt het beoogde resultaat in beeld met benodigde kosten (ook voor beheer) en dekking. Na planvoorbereiding wordt dus duidelijk of uitvoering gerealiseerd kan worden en wat gerealiseerd gaat worden. Een participatieparagraaf maakt ook onderdeel uit van deze fase: *welke omgevingsanalyse gemaakt is, hoe de participatie gevoerd is en wat met de opgehaalde input gebeurd is.*

Met het doorlopen van de planvormingsfasen worden investeringskosten en ook opbrengsten uit de ontwikkelingen van de ontvangstgebieden steeds scherper in beeld en kan steeds gezocht worden naar een duurzame balans tussen doelen en beoogde resultaten, tussen natuur en recreatie en tussen kosten en opbrengsten (benodigde investeringen, af te

³ Onder kansrijke projecten verstaan we projecten waar het schap makkelijk op kan sturen, die een hoger doel (cultuurhistorie, biodiversiteit, duurzaamheid, bereikbaarheid) dienen en waarvoor mogelijk ook subsidies beschikbaar zijn. Of projecten die bijdragen aan het welzijn van mensen, gesteund door recreatieschap en gemeente en waarvoor energie en investeringsbereidheid bij ondernemer(s) aanwezig is. Uitgangspunt hierbij is dat alle partijen investeren in tijd/ middelen.

Deze projecten zijn in ieder geval:

- Gebiedsconcepten, bij o.a. voormalige boerderijen Borneohoeve in de Houtrak en Lage Dijk 5 bij Penningsveer en herontwikkeling fort Benoorden Spaarndam
- Ontvangstgebied Velsen/ SnowWorld
- Ontvangstgebied Zorgvrij
- Ontvangstgebied Haarlem/ Veerplas (Oostpoort)
- Ontvangstgebied Haarlemmermeer/ Groene Weelde
- Ontvangstgebied Amsterdam/ Houtrak
- Ecologisch beheerplan
- Duurzaam toekomstperspectief en realisatie NNN Dijkland
- Fietsbereikbaarheid wat betreft de route Amsterdam- kust

schrijven over gemiddeld 20 jaar versus de jaarlijkse extra opbrengsten uit ondererfpacht. Over de uitvoering van een project wordt telkens een afzonderlijk besluit genomen.

Uitvoeringsfase

Bij besluitvorming over de uitvoeringsfase, ofwel een definitief ontwerp met begroting, brengen we ook de benodigde beheerkosten in beeld en vergelijken die met de huidige situatie en geven aan of die hoger of juist lager worden. Deze bieden dan ook inzicht of de recreatieve voorziening Spaarnwoude Park 2040 per inwoner goedkoper of duurder wordt. De verwachting is dat bij succesvol doorlopen van het uitvoeringsprogramma de kosten afnemen naarmate de tijd vordert, en dat de opbrengsten toenemen doordat recreatieve ontvangengebieden ontwikkeld zijn of subsidies binnengehaald zijn.

Kortom: grip op de middelen

Projectplannen voor zowel de planvormingsfase als voor de uitvoeringsfase worden ter instemming voorgelegd aan het bestuur van het recreatieschap. Na instemming worden activiteiten doorvertaald naar de meerjarenbegroting welke in de reguliere P&C-cyclus terugkomt in de programmabegroting, kadernota of begrotingswijziging. Ook de projectenlijst wordt middels tussentijdse verantwoordingen bijgesteld. Op deze wijze houden bestuur en ook raden grip op de financiers en ook op de ambities.

Investerings verdienen zich terug

Eind 2021, als het recreatieschap een groot deel van de planvorming van deze projecten doorlopen heeft, en geïnvesteerd heeft in het wegwerken van een deel van het achterstallig onderhoud, maken we wederom de balans op. Benodigde kosten voor planvorming (restant) en uitvoering zijn dan concreter in beeld, net als de gevolgen van corona en de toekomstige governance van de recreatieschappen. Het meerjarenfinancieringsplan kent dan (2021) meer zekerheden over te verwachten kosten en opbrengsten tot 2040 en dus ook meer zicht op de terugverdientijd van de investeringen waar we voor staan. Op dat moment kan ook een bewuster (en met meer zekerheid) keuze gemaakt worden om extra middelen uit de reserves, vanuit de participanten of andere financieringsbronnen aan te wenden. Uitgangspunt is dat het totaal aan investeringen in het uitvoeringsprogramma zich **in 2040 terugverdiend** hebben.

5 OPDRACHT EN ORGANISATIE

Het Uitvoeringsprogramma Spaarnwoude Park 2040 beoogt een verandering met een grote zichtbaarheid (landelijke bekendheid) en vergt een langere looptijd om te implementeren. Meerdere deelopgaven en de onderlinge relaties hiertussen en ook de samenwerking met en de afhankelijkheden van de omgeving maken de ontwikkeling complex en de deelopgaven soms ook uitdagend.

De programmaopdracht:

Het gebundeld (en in samenhang) leiden van meerdere onderscheidende gebiedsopgaven en activiteiten, met een grote diversiteit aan betrokken partijen en daarmee de recreatieve aantrekkingskracht, de natuurwaarden, de duurzaamheidswaarden en cultuurhistorische waarden van Spaarnwoude Park 2040 vergroten.

Met de programmaopdracht beantwoorden we de volgende kernvragen:

- Hoe kunnen we, met de ontwikkeling Spaarnwoude Park 2040 en haar deelopgaven, op basis van bestaande én nieuw toe te kennen kwaliteiten, de aantrekkingskracht op de recreatiebezoeker vergroten?
- Wat is belofte (positionering) die Spaarnwoude Park 2040 doet aan de recreant? (Wat ga ik (waar) bezoeken, beleven, ervaren, creëren, ontdekken, leren?)
- Wat gaat mij raken in die Spaarnwoude Park 2040?

Deze vragen dwingen ons te kijken door de bril van onze doelgroep 'de recreant'.

5.1 PROGRAMMA-ACTIVITEITEN

Het uitvoeringsprogramma werkt met een professioneel team wat een goede programmastart maakt teneinde het Metropoliitaans Spaarnwoude Park ook echt in 2040 gerealiseerd te hebben. De actielijnen waarlangs dit de komende 5 jaren gebeurd zijn vastgelegd in dit uitvoeringsprogramma. Ten behoeve van het uitvoeren van projecten in onderlinge samenhang en het bereiken van de programmadoelen zijn in dit uitvoeringsprogramma (en ook vertaald in de projectenlijst) ook enkele programma overkoepelende activiteiten opgenomen. Deze zijn hieronder beschreven.

Programmamanagement

Om op termijn de tot doel gestelde resultaten en effecten te behalen is een goed geborgde slagvaardige organisatie nodig die veel inspanning vraagt van partijen. Commitment en een goede drive en binding met de programmaopgave van alle projectpartners is essentieel is om tot een goed resultaat te komen. Ook is het zaak om tijdig te signaleren dat benodigde expertise niet in huis is, processen vastlopen, onderlinge communicatie verstoord is.

Vele projecten met een grote diversiteit aan betrokken partijen moeten uiteindelijk gebundeld leiden tot het beoogde resultaat van het uitvoeringsprogramma.

Om deze processen te sturen en alle projectideeën in samenspraak met belangrijke betrokken en te betrekken partijen te realiseren, levert het recreatieschap voor de looptijd van het Uitvoeringsprogramma een programmamanager. De programmamanager geeft het

programma vorm, inspireert, motiveert, adviseert en bewaakt de voortgang van het programma en de samenhang tussen de individuele projecten zodat ze leiden tot een groter geheel.

Project-/ procesmanagement

De 17 projecten worden beheerst door enkele vaardige project-/ procesmanagers. Samen met bijhorend team organiseren, plannen zij de projecten en voeren het vervolgens uit. Van belang is dat de project-/ procesmanagers in staat zijn uiteenlopende disciplines met elkaar kunnen verbinden. Dat vraagt inhoudelijke deskundigheid op meerdere vlakken maar het vraagt vooral ook uitstekende communicatieve en organiserende vaardigheden en up-to-date kennis van ruimtelijk ontwerp, exploitatieplannen, samenwerking/ participatie, duurzaamheid en ruimtelijke ontwikkeling.

Omgevingsmanagement, stakeholdermanagement, participatie

Om de vragen uit de programmaopdracht te beantwoorden zet de programmastrategie in op de vorming van locatie- en gebiedsconcepten(gebiedspaspoorten) waarmee het recreatieschap samen met de gemeente, de omgeving en de ondernemers bouwt aan de 'reason why' van een bezoek aan Spaarnwoude Park 2040. Met de ontwikkeling van Spaarnwoude Park 2040 werken we aan de bewijsvoering van de belofte die Spaarnwoude doet aan de recreant.

Vorming locatieconcepten als basis voor groei

Het programma heeft een duidelijk ruimtelijk kader bestaande uit de onderscheidende deelgebieden gelegen in Spaarnwoude. Door aan deze deelgebieden een eigen onderscheidende recreatieve/ toeristische aantrekkingskracht toe te kennen, vergroten we ook de aantrekkingskracht van Spaarnwoude als geheel en leveren we een bijdrage aan de lokale economie.

Zo zou Spaarnwoude 5 (zich van elkaar en van de omgeving) onderscheidende recreatieve bestemmingen/ deelgebieden moeten hebben met elk 5 unique selling points of plekken om naar toe te gaan en met minimaal 5 dingen om te doen.

Voorgesteld wordt om op participatieve wijze en middels een gebiedsgerichte of opgavegerichte aanpak concepten te vormen voor de verschillende deelgebieden van Spaarnwoude. Bij het ontwikkelen van de concepten (per te ontwikkelen deelgebied) formuleren we antwoorden op de volgende vragen:

- Welke 'points of interest' vormen de bewijsvoering voor de belofte (reden om dit deelgebied van Spaarnwoude te bezoeken)?
- In welke 'points of interest' gaan we investeren?
- Wat zijn de waarden die we (h)erkennen in elke point of interest?
- Welk recreatieprofiel (zie 7.5) herkent zich in welke point of interest (combinatie van waarden)?
- Welke (potentiële) voordelen biedt een point of interest dit recreatieprofiel? In welke behoeften voorziet het?

- Welke belofte doet het point of interest de recreant? Hoe positioneren en vermarkten we het?
- Welke exploitant(-en) herkennen zich in het point of interest/ concept?

Op basis van de antwoorden wordt een conceptboek gemaakt met daarbij een inspirerende visieschets. Het conceptboek wordt bestuurlijk vastgesteld en biedt een sterk inspirerend en gedragen kader en goede basis voor het programma van eisen. Het concept werkt daarmee wervend en selecterend op ontwikkelpartners en exploitanten. Na vaststelling van het concept en verwerking daarvan in een programma van eisen is er een prima basis voor samenwerking.

Communicatie en marketing

De complexiteit, de duur van de programmaperiode en het gemeenschappelijke belang in het gebied zijn groot. Dit vraagt enerzijds om betrokkenheid, draakvlak en eendracht van alle belangengroepen en anderzijds om wervende kracht op verschillende typen bezoekers. Beiden zijn essentieel om het gebied en haar ontvangstgebieden, verblijfsplekken en Points of interest ('*points of interest*') aantrekkelijk te ontwikkelen, positioneren en vermarkten. Communicatie- en marketingmanagement krijgt in dit programma dan ook een strategische en een uitvoerende rol.

Landschapsarchitectuur

Dit programmaplan en vooral ook de methodiek voor het vormen van locatieconcepten (voor nieuwe te ontwikkelen 'points of interest') zijn ontworpen om een wervende kracht te hebben op zowel recreanten/ toeristen als op exploitanten/ ondernemers.

Als we met de ontwikkeling van nieuwe 'points of interest' de recreatieve aantrekkingskracht van Spaarnwoude willen vergroten dan dient naast de processtappen ook de ruimte goed ontworpen worden. De serieuze houding waarmee RNH het belang van goed ontwerp onderstreept, is bepalend voor de ontwikkeling van Spaarnwoude Park 2040.

Waar het programmaplan en de project- en procesaanpak zich vooral richten op de input die nodig is om te kunnen komen tot een ruimtelijk ontwerp, richt het ruimtelijk ontwerp zelf zich vooral op de output. Output in de vorm van visuele aspecten als illustraties, iconen en afbeeldingen die inspireren, verassen en verleiden. En output in de vorm van fysiek en functioneel ontwerp producten en materiaalgebruik.

Een goed ruimtelijk ontwerp geeft output aan (bevestiging, (h)erkenning) hetgeen door participanten aan input is geleverd. En een goed ruimtelijk ontwerp is begrijpelijk, aantrekkelijk en verleidelijk voor de beoogde consument of doelgroep. Het ontwerp is daarmee niet alleen decoratie voor de beoogde (recreatieve/ toeristische) functie maar heeft tegelijkertijd ook een wervende en inspirerende én daarmee een belangrijke economische en culturele kracht.

Werken in een programmateam

De jaren 2020 en 2021 staan in het licht staan van plannen maken voor de meest kansrijke projecten. Daarom is een klein en slim programmateam nodig. De programma- en projectorganisatie bestaat uit een programmateam die de regie voert over het uitvoeringsprogramma:

- 1 programmamanager uitvoeringsprogramma – die tevens 1-2 projecten trekt (ca. 12 uren per week);
- 2 allround projectleiders die elk 2-3 projecten trekken;
- 1 landschapsarchitect – die uitkomsten uit de participatie verwerkt tot visieschetsen en ontwerpen en zorgt voor ruimtelijke samenhang en synergie in Spaarnwoude Park 2040 (ca. 4- 8 uren per week)
- 1 x senior strategisch communicatie/omgevingsmanagement/ participatie – die zorgt voor betrokkenheid en commitment van alle stakeholders en mede regie voert op de participatie en communicatie in programma en projecten (ca. 4 uren per week)
- 1 x allround communicatiemedewerker – die zorgt dat programma, projecten, (deel-) resultaten en successen te volgen zijn voor alle stakeholders (ca. 4 uren per week).

Het streven is om programmataken zoveel mogelijk door de bestaande organisatie van RNH uit te laten voeren, door herijking van de activiteiten in de programmabegroting. Dit zijn zowel projectleiders als specialisten en de schatting is dat dit om ca. 1-2 fte gaat. Daarmee blijft er ruimte voor ca. 0,5 fte inhuur aan projectleiders.

Daarnaast heeft de projectorganisatie bedrijfskosten voor het laten doen van onderzoek, inhuur van specifieke adviezen en organiseren van participatie voor de gebiedsgerichte aanpak per project. Daar bovenop is er extra inzet mogelijk door benutten van tijd/geld vanuit ondernemers, gemeenten en provincie voor specifieke projecten.

Het programmateam is betrokken in alle fasen: van strategische advisering in de initiatieffase, tot procesbegeleiding van het rekenen en tekenen, en directievoering in de uitvoeringsfase van de projecten. Zij werken daarbij nauw samen met stakeholders, ambtenaren, ondernemers en medewerkers.

Het programmateam werkt samen vanuit een integrale benadering op basis van een hoog kennisniveau en met de visiedoelstellingen continu voor ogen. Het voeren van de regie, het delen van de praktijkervaringen met elkaar en continue afstemming en streven naar excellente en uitzonderlijke resultaten zorgt voor de juiste energie en ambitieniveau en voor een versnelling in de realisatie van Spaarnwoude Park 2040.